

آیین نامه اجرایی قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (با آخرین اصلاحات سال ۹۲)

فصل اول - «فصل اول - کلیات و چگونگی ثبت و تشکیل تعاونی ها» (۱)

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند: (۲)

الف - قانون: قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۰ - و اصلاحات بعدی آن

ب - قانون شرکت های تعاونی: قانون شرکت های تعاونی - مصوب ۱۳۵۰ - و اصلاحات بعدی آن

پ - وزارت: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

ت - بخش تعاونی: شرکت های تعاونی متعارف، شرکت های تعاونی سهامی عام، اتحادیه های تعاونی و اتاق های تعاون

ث - شرکت تعاونی سهام عام: شرکت های موضوع بند (۹) ماده (۱) و ماده (۱۲) (قانون اجرای

سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۶ - و اصلاحات بعدی آن

ج - شرکت تعاونی متعارف: شرکت های موضوع بند (۸) ماده (۱) قانون اجرای سیاست های کلی

اصل (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۶ - و اصلاحات بعدی آن

چ - تعاونی: شرکت های تعاونی متعارف و اتحادیه های تعاونی

ح - تعاونی توزیع: شرکت های تعاونی موضوع ماده (۲۷) قانون

خ - تعاونی تأمین نیاز مصرف کنندگان: یکی از اقسام شرکت های تعاونی توزیع شامل تعاونی

های موضوع مواد (۷۹)، (۸۱)، (۸۴) و (۸۷) قانون شرکت های تعاونی

د - تعاونی تأمین نیاز مشاغل: یکی از اقسام شرکت های تعاونی توزیع با عضویت هر گروه شغلی از قبیل کشاورزان، دامداران، صیادان، فرشبافان، فعالان صنایع دستی، فعالان مشاغل خانگی و

خوداشتغالان، صاحبان صنایع کوچک و متوسط، صنوف تولیدی و غیرتولیدی و پیمانکاران ساختمانی و

مشاوران، صاحبان وسایط نقلیه و نظایر اینها و یا تلفیقی از آنها و شامل تعاونیهای موضوع مواد (۷۳)

، (۷۸)، (۹۲)، (۹۳) و (۹۴) قانون شرکت های تعاونی

ذ - تعاونی اشتغالزا: شرکت های تعاونی موضوع ماده (۹۰) قانون شرکت های تعاونی و شامل

تعاونی های تولیدی موضوع ماده (۲۶) قانون

ر - تعاونی های آموزشگاه ها: شرکت های تعاونی موضوع مواد (۸۷) و (۸۸) قانون شرکت های

تعاونی

ز - سهامدار غیرعضو: شخص حقیقی یا حقوقی صاحب سهم ولی غیر عضو تعاونی موضوع ماده

(۱۰) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی

ژ - هیئت مؤسس: هیئت موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) قانون

س - مجوز تشکیل و ثبت: مجوز موضوع ماده (۵۱) قانون

ش - تأییدنامه: نامه وزارت یا واحدهای استانی یا شهرستانی آن مبتنی بر تأیید مدارکی که باید در

مرجع ثبت شرکت ها به ثبت برسد.

ص - دستگاه های اجرایی: دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات

کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ -

ض - ادغام یک جانبه: ادغام یک یا چند شرکت با محو شخصیت حقوقی در یک شرکت موجود با

حفظ شخصیت حقوقی شرکت موجود

ط - ادغام دو (یا چند) جانبه: ادغام دو یا چند شرکت با یکدیگر با محو شخصیت حقوقی آنها و ایجاد

یک شرکت جدید

ماده ۲- برای تشکیل و ثبت تعاونی، هیئت مؤسس تعاونی موظف است ابتدا فرم «طرح تشکیل

تعاونی» به شرح پیوست را که به مهر دفتر هیئت دولت تأیید شده است تکمیل و جهت تصویب به

وزارت ارائه نماید.

تبصره ۱- در صورتی که براساس سایر مقررات قانونی، درج موارد دیگری در فرم مذکور ضروری باشد با

پیشنهاد مشترک وزارت و دستگاه اجرایی ذی ربط موضوع فعالیت بلامانع است.

تبصره ۲- تعاونی های آموزشگاه ها با عضویت دانش آموزان از شمول این آیین نامه مستثنی هستند

و مقررات آنها طبق دستورالعملی است که به تصویب وزیران تعاون، کار و رفاه اجتماعی و آموزش و پرورش می رسد.

تبصره ۳- سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران از شمول این آیین نامه مستثنی می باشد. (۲)

ماده ۳- وزارت پس از دریافت طرح و مدارک آن، ظرف ده روز کاری نظر مثبت یا منفی خود یا کارگروه موضوع این ماده را در خصوص تصویب طرح به هیئت مؤسس اعلام می نماید. وزارت در صورت منفی بودن پاسخ، دلایل و در صورت مثبت بودن پاسخ، شرایط و مدارک مورد نیاز را برای صدور مجوز تشکیل و ثبت اعلام خواهد کرد. در مواردی که انجام فعالیت تعاونی مستلزم اخذ مجوز فعالیت و نظایر آن از دستگاه های اجرایی باشد، به منظور تسهیل و تسریع صدور انواع مجوزها برای بخش تعاونی و ایجاد پنجره واحد، کارگروهی حسب مورد در وزارت و یا در استان ها و شهرستان ها به ریاست نماینده وزارت و عضویت نمایندگان دستگاه های اجرایی ذربط در صدور مجوزها تشکیل و طی مدت مذکور در خصوص تصویب طرح و اعلام مدارک مورد نیاز تصمیم می گیرد.

تبصره ۱- بررسی طرح تشکیل تعاونی منوط به کامل بودن طرح و مدارک مربوط است.

تبصره ۲- طرح تشکیل تعاونی را می توان به صورت الکترونیکی ارسال نمود و وزارت و دستگاه های اجرایی ذی ربط باید شرایط لازم را فراهم کنند.

تبصره ۳- حداقل سرمایه برای تشکیل تعاونی نباید از ده درصد سرمایه گذاری مورد نیاز کمتر باشد و در صورتی که در سایر قوانین و مقررات برای موضوع فعالیت حداقل میزان سرمایه تعیین شده باشد رعایت آن الزامی است.

تبصره ۴- در شرکتهای تعاونی اشتغالزا، مدرک تحصیلی، تجربه و یا مهارت اعضاء باید متناسب با مشاغل مورد نیاز طرح باشد.

تبصره ۵- برای تشکیل تعاونی ها، وزارت امکان آموزش نماینده هیئت مؤسس را به نحوی فراهم می کند که در دوره آموزشی رایگان یک روزه شرکت نمایند. تعیین سرفصل ها و محتوا به عهده وزارت است و اجرای دوره های مذکور از طریق اتاق تعاون یا اتحادیه تعاونی و یا شرکت های تعاونی مربوط انجام می گیرد. (۴)

ماده ۴- در اتخاذ تصمیم وزارت و سایر دستگاه های اجرایی و کارگروه موضوع ماده (۳) برای صدور مجوزها، رعایت سند توسعه بخش تعاونی و اولویت بخش تعاونی ضروری است. (۵)

ماده ۵- در صورت تصویب طرح تشکیل تعاونی، هیئت مؤسس باید اقدامات زیر را تحت نظارت وزارت انجام دهد:

الف - تهیه اساسنامه پیشنهادی در چارچوب اساسنامه نمونه وزارت و منطبق با طرح مصوب موضوع ماده (۲) این آیین نامه

ب - افتتاح حساب به نام تعاونی در شرف تشکیل در یکی از بانک ها یا مؤسسات اعتباری مجاز

پ - دعوت به عضویت افراد واجد شرایط در موارد لازم، ضمن اعلام خلاصه ای از کلیات طرح و اساسنامه پیشنهادی، شرایط عضویت، مهلت پذیرش تقاضای عضویت، شماره و مشخصات حساب افتتاح شده و مبلغ لازم التأمیه هر یک از اعضاء و ذکر نحوه صدور آگهی های بعدی تا تشکیل اولین مجمع عمومی عادی

ت - بررسی شرایط داوطلبان و پذیرش واجدین شرایط عضویت، دریافت گواهی واریز وجه لازم التأمیه سهام آنها و صدور برگه اجازه ورود به جلسه اولین مجمع عمومی عادی

ث - ارزیابی آورده غیرنقدی داوطلبان عضویت که باید متناسب و مورد نیاز طرح و با توافق همه بوده و یا توسط کارشناس رسمی دادگستری تأیید شده باشد.

ج - انتشار آگهی دعوت اولین مجمع عمومی عادی و ارسال یک نسخه از آگهی دعوت به وزارت

چ - ثبت نام از نامزدهای تصدی سمت های هیئت مدیره و بازرسی

ح - انجام سایر اقدامات مربوط به برگزاری اولین مجمع عمومی عادی جهت تصویب و ثبت اساسنامه و تعیین هیئت مدیره و سایر وظائف مجمع عمومی عادی.

تبصره ۱- داوطلبان تصدی سمت های اولین هیئت مدیره یا بازرسی تعاونی ها باید مدارک مورد نیاز را براساس مقررات نظارت بر انتخابات موضوع فصل چهارم این آیین نامه به هیئت مؤسس تحویل نمایند.

تبصره ۲- اعضای که با مصوبه اولین مجمع عمومی درخصوص اساسنامه موافق نباشند، می توانند

در همان جلسه تقاضای عضویت خود را پس بگیرند، در این صورت سرمایه تعاونی با کسر وجوه سهام این اشخاص به ثبت خواهد رسید و هیئت مدیره بلافاصله پس از ثبت تعاونی مکلف به بازپرداخت وجوه واریزی آنها خواهد بود.

تبصره ۲- نحوه تشکیل مجمع عمومی طبق آیین نامه موضوع تبصره ۳ (ماده ۳۳) قانون می باشد و چگونگی نظارت بر انتخابات هیئت مدیره و بازرسان طبق مقررات موضوع فصل چهارم این آیین نامه خواهد بود. (۶)

ماده ۶- اولین هیئت مدیره تعاونی پس از اعلام قبولی سمت باید برای اخذ مجوز تشکیل و ثبت تعاونی و نیز اخذ مجوز فعالیت، مدارک مورد نظر و اعلامی موضوع ماده (۳) این آیین نامه را به وزارت تحویل نموده و یا از طریق سامانه مربوط به صورت الکترونیکی ارسال کند. وزارت حسب مورد رأساً یا از طریق کارگروه موضوع ماده یادشده درخصوص صدور مجوزهای مذکور اقدام خواهد کرد. در صورت کامل بودن مدارک مذکور، مجوز تشکیل و ثبت و نیز مجوز فعالیت (در صورت نیاز) باید ظرف سی روز صادر شود. (۷)

ماده ۷- هیئت مؤسس و هیئت مدیره تعاونی موظفند اقدامات لازم را درخصوص تشکیل تعاونی ظرف شش ماه از پذیرش اولین عضو و یا سهامدار غیرعضو تعاونی به عمل آورند. در صورتی که ظرف شش ماه از تاریخ پرداخت بهای سهام به وسیله همه داوطلبان، تعاونی توسط هیئت مدیره ثبت نشود، هر صاحب سهمی می تواند برای استرداد وجوه پرداختی خود به وزارت مراجعه نماید، در این صورت وزارت ظرف ده روز کاری با حضور داوطلبان یا نمایندگان آنها به موضوع رسیدگی و در صورت عدم توافق دستور استرداد وجوه مذکور را خواهد داد.

تبصره ۱- هیئت مدیره در اولین جلسه خود به یکی از اعضای هیئت مدیره یا مدیرعامل با حق توکیل به غیر وکالت می دهد تا تشریفات قانونی ثبت تعاونی را با رعایت ماده (۵۱) قانون انجام دهد.

تبصره ۲- در صورتی که هر یک از اعضای مؤسس، مراحل تشکیل تعاونی را منطبق با قوانین و مقررات نداند، می تواند با ارائه مدارک لازم مراتب را به طور کتبی به وزارت اعلام نماید.

تبصره ۳- هرگاه تعاونی که درخواست آن از طرف وزارت رد شده است به تصمیم مذکور اعتراض داشته باشد می تواند ظرف ده روز کاری اعتراض خود را همراه با دلایل و مدارک مربوط به تقاضا و رونوشت اعلام نظر مبنی بر رد تقاضا به ستاد سرمایه گذاری موضوع ماده (۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی ارسال نماید.

تبصره ۴- در صورتی که مجوز تشکیل و ثبت تعاونی به طور قطعی رد شود، وزارت بلافاصله دستور استرداد وجوه پرداختی داوطلبان را خواهد داد. (۸)

فصل دوم - چگونگی ادغام شرکتهای تعاونی

ماده ۸- شرکت های تعاونی می توانند با رعایت مقررات این آیین نامه، بدون نیاز به تصفیه با یکدیگر به صورت یک جانبه و دو یا چند جانبه با رعایت شرایط زیر ادغام شوند:

الف - شرکت های مربوط باید از یک نوع و دارای هدف ها و عملیات مشابه باشند.
ب - هنگام ادغام نباید مجموع زیان انباشته شرکت ها از مجموع سرمایه، ذخیره های قانونی و اندوخته های آنان بیشتر باشد.

پ - ترتیب تصفیه بدهی ها، قابلیت قبول بستانکاران را داشته باشد.
ت - مجموع اعضاء و سهامداران غیرعضو و سرمایه شرکت ناشی از ادغام کافی برای انجام هدف ها و برنامه های آن باشد.

ث - وضعیت شرکت ناشی از ادغام منطبق با قوانین و مقررات ناظر به تشکیل و فعالیت تعاونی ها باشد.

تبصره - اعضاء و سهامداران غیر عضو شرکت های ادغام شونده یا طرف ادغام به ازای سهام خود و براساس ارزیابی و محاسبه سهام معاوضی، حسب مورد سهام شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت جدید را دریافت می کنند. (۹)

ماده ۹- برای ادغام شرکت های تعاونی لازم است هیئت مدیره یا بازرس هر یک از شرکت ها یا حداقل یک سوم اعضای آن، پیشنهاد ادغام را همراه با گزارش توجیهی لازم، جهت کسب موافقت

کلی به مجمع عمومی فوق العاده ارائه نمایند. در صورت تصویب پیشنهاد ادغام، مجمع عمومی به هیئت مدیره مأموریت می دهد که ظرف سه ماه طرح مشترک ادغام را که متضمن جزییات ادغام به ویژه موارد زیر است جهت ارائه به مجمع عمومی مشترک تهیه و به تصویب هیئت مدیره همه شرکت های طرف ادغام برسانند:

- ۱- توصیف و ارزیابی ها و تعهداتی که باید به شرکت جدید یا پذیرنده ادغام منتقل شوند.
 - ۲- تاریخ هایی که در آنها شرکت های مربوط، صورت های مالی مربوط به ادغام را قطعی و تنظیم نموده اند.
 - ۳- تعیین بستانکاران و نوع طلب آنها به تفکیک و نحوه ایفای تعهدات شرکت
 - ۴- طرح اساسنامه شرکت جدید یا شرکت پذیرنده ادغام چنانچه تغییر و اصلاح اساسنامه شرکت پذیرنده ادغام مورد نظر باشد
 - ۵ - میزان و نسبت سهام در شرکت جدید یا پذیرنده ادغام در مقایسه با شرکت یا شرکت های طرف ادغام یا ادغام شونده
 - ۶ - تبیین شیوه های ارزیابی بکاررفته و محاسبه سهام معاوضی
 - ۷- تعیین نحوه انتقال و ثبت دارایی ها از جمله به روش ارزش روز یا دفتری
- تبصره -** پیشنهاد ادغام باید همراه با قبول مطالبات بستانکاران به تصویب برسد (۱۰)

ماده ۱۰- هیئت مدیره شرکت های طرف ادغام و یا ادغام شونده و پذیرنده ادغام حسب مورد مکلفند ظرف یک هفته از تاریخ تصویب طرح مشترک در هیئت مدیره، نسخه ای از آگهی دعوت و صورتجلسه مجمع عمومی مربوط را همراه با طرح مشترک مصوب هیئت مدیره، گزارش توجیهی و آخرین ترازنامه و صورت بدهی ها و مطالبات و گزارش حسابرسی را که بدین منظور باید تهیه شود، برای وزارت ارسال نمایند. همچنین نسخه ای از مصوبات مجمع عمومی هر شرکت باید به ترتیبی که برای دعوت مجمع عمومی آن پیش بینی شده به اطلاع اعضای سهامدار غیرعضو و بستانکاران رسیده و نیز در روزنامه رسمی کشور آگهی گردد. وزارت ظرف یک ماه از تاریخ دریافت مدارک فوق، نظر خود را دال بر تأیید یا رد ادغام و انطباق یا عدم انطباق مجمع با مقررات قانونی و اساسنامه مربوط به شرکت های تعاونی مربوط ابلاغ می نماید (۱۱)

ماده ۱۱- در صورت تأیید ادغام توسط وزارت به ترتیب مقرر در ماده (۱۰) مجمع عمومی مشترک شرکت های تعاونی مربوط باید با حد نصاب مقرر در تبصره (۱) ماده (۳۵) قانون، ظرف یک ماه از تاریخ دریافت تأیید وزارت، تشکیل و اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- تصویب طرح مشترک
 - ۲ - تعیین سرمایه شرکت جدید یا پذیرنده ادغام حسب مورد
 - ۳- تصویب اساسنامه در ادغام دو یا چند جانبه (و در ادغام یک جانبه، چنانچه تغییر و اصلاح اساسنامه شرکت پذیرنده ادغام مورد نظر باشد).
 - ۴- قبول تعهدات شرکت های طرف ادغام یا ادغام شونده حسب مورد
 - ۵ - انتخاب اعضای هیئت مدیره و بازرسان در ادغام دو یا چند جانبه
- تبصره ۱-** سرمایه ذخیره های قانونی و اندوخته های شرکت تعاونی جدید نباید از مجموع سرمایه: ذخیره های قانونی و اندوخته های شرکت های ادغام شده کمتر باشد.

تبصره ۲- نحوه دعوت و تشکیل مجمع عمومی مشترک مطابق آیین نامه موضوع تبصره (۳) ماده (۳۳) قانون خواهد بود. (۱۲)

ماده ۱۲ - هیأت مدیره انتخاب شده مجمع، پس از اعلام قبولی باید ظرف دو هفته از تاریخ برگزاری مجمع، نسخه ای از صورتجلسه مجمع عمومی تعاونی متضمن تصمیمات موضوع بندهای ماده (۱۱)، قبولی مدیران و بازرسان انتخاب شده و مجوز وزارت را به اداره ثبت شرکتها جهت ثبت و انتشار در روزنامه رسمی دادگستری جمهوری اسلامی ایران ارائه نماید و نسخه ای از تصمیم های مجمع را نیز به وزارت ارسال نماید. (۱۳)

ماده ۱۳- اداره ثبت شرکت ها نسبت به باطل کردن ثبت شرکت های ادغام شده و اصلاح اسناد و مدارک ثبت به نام شرکت پذیرنده ادغام یا شرکت تعاونی جدید حسب مورد اقدام نموده و در ادغام دو یا چند جانبه شماره ثبت جدید می دهد. (۱۴)

ماده ۱۴- پس از ثبت ادغام در مرجع ثبت شرکت ها، تمامی دارایی ها، حقوق، تعهدات، دیون، مطالبات و کارکنان شرکت های موضوع ادغام به شرکت پذیرنده و یا شرکت جدید منتقل خواهد شد. هیئت مدیره شرکت جدید یا پذیرنده ادغام حسب مورد موظف است بلافاصله نسبت به تهیه دفاتر قانونی جدید یا اصلاح دفاتر قانونی خود اقدام و اقلام دارایی ها، بدهی ها و تعهدات مندرج در دفاتر هر یک از شرکت های ادغام شده را در دفاترهای قانونی شرکت ثبت و منعکس نماید. شرکت تعاونی جدید یا پذیرنده ادغام از هر جهت مسئول تعهدات و دیون شرکت های طرف ادغام یا ادغام شونده (حسب مورد) خواهد بود. (۱۵)

فصل سوم - چگونگی انحلال و تصفیه تعاونیها

ماده ۱۵ - در اجرای مواد (۵۴، ۵۵ و ۵۶) قانون، شرکتها و اتحادیه های تعاونی، براساس مقررات این آیین نامه، منحل و تصفیه می شوند.

ماده ۱۶ - شرکت یا اتحادیه تعاونی مکلف است پس از تصمیم گیری مجمع عمومی فوق العاده به انحلال، موافقت کتبی دستگاه های عمومی یا دولتی، بانکها یا شهرداریهای را که در قبال گرفتن سرمایه یا اموال - اعم از منقول یا غیر منقول - امتیازات یا اعتبارات و تعهداتی به آنها نموده است، جلب و به همراه مدارک مربوط به تشکیل و تصمیم مجمع عمومی فوق العاده، جهت گرفتن مجوز انحلال، به وزارت ارائه نماید. (۱۶)

ماده ۱۷ - تا زمانی که انحلال تعاونی در اداره ثبت شرکتها ثبت نشده باشد، هر تصمیم یا اقدامی در جهت تصفیه امور شرکت یا اتحادیه تعاونی بی اعتبار می باشد.

ماده ۱۸ - در صورتی که مدت شرکت یا اتحادیه تعاونی بر اساس اساسنامه آن محدود بوده، علی رغم سه بار ابلاغ اخطار کتبی توسط وزارت، حداکثر ظرف دوماه از تاریخ پایان مدت آن، با تصویب مجمع عمومی فوق العاده مدت فعالیت تعاونی تمدید نشود، وزارت دستور انحلال شرکت یا اتحادیه را صادر و این تصمیم را به اداره ثبت شرکتها اعلام می نماید.

ماده ۱۹- در صورتی که مجمع عمومی فوق العاده یا وزارت حسب مورد رأی به انحلال تعاونی دهد، آخرین هیئت مدیره تعاونی رأساً موظف است مجمع عمومی عادی را به نحوی دعوت کند تا ظرف یک ماه از تاریخ تصویب انحلال، سه نفر جهت تصفیه امور تعاونی انتخاب شوند. (۱۷)

ماده ۲۰ - مرجع اعلام دریافت امکانات، امتیازات و اعتباراتی که صرفاً به دلیل اولویت بخش تعاونی اعطا شده است، وزارت می باشد.

ماده ۲۱ - آخرین هیأت مدیره قبل از انحلال و هیأت تصفیه شرکت یا اتحادیه تعاونی مکلفند بی درنگ پس از ثبت انحلال، ضمن تنظیم صورت مجلس اقدام به تحویل و تحول تعاونی کرده، اعضای هیأت تصفیه سمت خود را تصدی نمایند.

تبصره - در صورتی که هیأت مدیره از انجام تحویل و تحول استنکاف یا قصور ورزند، هیأت تصفیه با نظارت نماینده وزارت نسبت به تصدی سمت خود و شروع امر تصفیه اقدام می نمایند، ولی انجام این امر، به هیچ وجه رافع مسئولیت مدیران قبل از انحلال نمی باشد.

ماده ۲۲ - هیأت تصفیه می تواند امور اجرایی مربوط به تصفیه را بین اعضای خود تقسیم نماید یا یکی از اعضای هیأت را به عنوان مسئول اجرای مصوبه های تصفیه تعیین کند.

ماده ۲۳ - هر گونه تغییر در سمت و امضای هیأت تصفیه باید پس از تصویب هیأت تصفیه به اداره ثبت شرکتها جهت ثبت ارسال و نسخه ای نیز برای اطلاع به وزارت تسلیم شود.

ماده ۲۴- هرگاه آخرین هیئت مدیره یا هیئت تصفیه برای انجام وظایفی که مستلزم دعوت مجامع عمومی باشد، مجمع عمومی را دعوت نکند، وزارت به تقاضای هر ذی نفع و پس از رسیدگی اقدام به دعوت مجمع عمومی خواهد کرد. در صورت عدم تعیین هیئت تصفیه توسط مجمع عمومی، وزارت رأساً نسبت به انتخاب اعضای هیئت تصفیه اقدام خواهد کرد.

تبصره ۱- تعیین حق الزحمه اعضای هیئت تصفیه بر عهده مجمع عمومی عادی و به حساب تعاونی خواهد بود.

تبصره ۲- هیئت تصفیه و مقام اجرایی منتخب آن، توسط همان مرجعی که آنان را انتخاب کرده است قابل عزل و یا تغییر می باشد و مدت مأموریت آنها با رعایت شرایط مندرج در ماده (۲۱۴) لایحه قانونی

اصلاح قسمتی از قانون تجارت - مصوب ۱۳۴۷ - قابل تمدید است (۱۸)

ماده ۲۵- در اجرای تبصره (۲) ماده (۵۴) قانون، وزارت در موارد زیر طبق دستورالعمل مصوب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی انحلال تعاونی را به مرجع ثبت اعلام خواهد کرد:

- ۱- کاهش تعداد اعضا از حدنصاب مقرر در آیین نامه موضوع ماده (۶) قانون، در صورتی که ظرف سه ماه از زمان کاهش، تعداد اعضا به نصاب مقرر نرسیده باشد.
- ۲- توقف فعالیت بیش از یک سال بدون عذر موجه.
- ۳- عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط پس از سه بار اخطار کتبی به وسیله وزارت در سال.

تبصره ۱- مبدأ سال (سیصد و شصت و پنج روز) از اولین اخطار شروع می شود. فاصله اخطارها برای هر تخلف نباید از پانزده روز کمتر باشد. برای انحلال باید حداقل یک ماه از اخطار سوم گذشته باشد. در صورتی که در هر زمان به تشخیص وزارت موجبات انحلال رفع شود انحلال متوقف خواهد شد.

تبصره ۲- ابلاغ اخطار مطابق قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی به عمل می آید. ابلاغ اخطار به صورت حضوری به هیئت مدیره مربوط یا نماینده آن و یا به صورت الکترونیکی، مشروط بر آن که تعاونی قبلاً ابلاغ اخطارها را از طریق رایانامه یا سامانه های الکترونیکی وزارت پذیرفته باشد، معتبر است. (۱۹)

ماده ۲۶ - موادی که در این آیین نامه پیش بینی نشده است، تابع مقررات مربوط به انحلال و تصفیه پیش بینی شده در قانون "اصلاح قسمتی از قانون تجارت" - مصوب ۱۳۴۹ - می باشد.

فصل چهارم - چگونگی نظارت بر انتخابات شرکت ها، اتحادیه های تعاونی و اتاق های تعاون

ماده ۲۷ - در اجرای ماده (۶۸) قانون و به منظور تعیین خط مشی و چگونگی نظارت برانتخابات مدیران و بازرسان شرکت ها، اتحادیه های تعاونی و اتاق های تعاون، انجمنی به نام "انجمن نظارت بر انتخابات تعاونیها" - که از این پس انجمن نظارت خوانده می شود - مرکب از اشخاص زیر تشکیل می شود:

- ۱- یک نفر به عنوان نماینده وزارت که سمت ریاست انجمن نظارت را بر عهده خواهد داشت.
 - ۲- یک نفر به انتخاب قوه قضائیه.
 - ۳- یک نفر به عنوان نماینده وزارت کشور.
 - ۴- دو نفر به انتخاب اتاق تعاون مرکزی - در صورت وجود اتاق تعاون مرکزی.
- تبصره ۱ -** نمایندگان مرجع های یاد شده در بندهای (۱، ۲ و ۳) این ماده با حکم کتبی دستگاه ذیربط و نمایندگان اتاق تعاون مرکزی توسط هیأت مدیره اتاق تعاون انتخاب و معرفی می شوند.
- تبصره ۲ -** مرجع های یاد ده در ماده بالا می توانند نماینده با نمایندگان خود در هر زمان عزل نمایند، مشروط بر اینکه همان، نماینده جایگزین را معرفی کنند. در صورت استعفای هر یک از اعضای انجمن نظارت، تا زمانی که جانشین ایشان مشخص نشده است، عضو استعفا داده، مکلف به انجام وظیفه می باشد.

ماده ۲۸ - وظایف انجمن نظارت به شرح زیر است:

- ۱- بررسی و تصویب دستورالعمل پیشنهادی وزارت در خصوص چگونگی نظارت وزارت برانتخابات شرکت ها، اتحادیه های تعاون و اتاق های تعاون.
- ۲- بررسی و تصویب دستورالعمل پیشنهادی وزارت در مورد چگونگی احراز صلاحیت کاندیداهای متقاض عضو هیأت مدیره، بازرس و مدیر عامل شرکت ها، اتحادیه های تعاونی و اتاق های تعاون، در چارچوب قوانین و مقررات.

۳- بررسی و تصویب دستورالعمل پیشنهادی وزارت راجع به چگونگی رسیدگی به شکایتهای مربوط به انتخابات تعاونیها و اتاق های تعاون.

ماده ۲۹ - دبیرخانه انجمن نظارت در محل وزارت می باشد. نماینده وزارت، مسئولیت اداره دبیرخانه انجمن نظارت را نیز عهده دار است.

ماده ۳۰ - جلسه های انجمن نظارت بنا به دعوت کتبی رئیس انجمن تشکیل می شود و یا حضور وی رسمیت دارد. در دعوت نامه تشکیل جلسه با دستور جلسه انجمن معین شده باشد.

ماده ۲۱ - تصمیم‌های انجمن نظارت با رأی موافق اکثریت اعضا معتبر می‌باشد. از مصوبه‌های انجمن، صورتجلسه‌ای تهیه می‌شود و به امضای حاضران در جلسه می‌رسد.

فصل پنجم - حمایت از تعاونی‌ها (۲۰)

ماده ۲۲- در اجرای ماده (۱۷) قانون، دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت و تحت پوشش دولت، بانک‌ها، شهرداری‌ها، شوراهای اسلامی کشوری، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای عمومی می‌توانند با هماهنگی وزارت، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر از قبیل مشارکت، مضاربه، مزارعه، مساقات، اجاره، اجاره به شرط تملیک، بیع شرط، فروش اقساطی و صلح اقدام به کمک در تأمین و یا افزایش سرمایه شرکت‌های تعاونی نمایند بدون آنکه عضو باشند. **تبصره ۱-** در مشارکت بخش دولتی از منابع داخلی یا بودجه ای با شرکت‌های تعاونی، رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی الزامی است و در مواردی که در تأسیس شرکت‌های تعاونی شریک می‌شوند، ظرف مدتی که با موافقت طرفین در ضمن عقد شرکت تعیین خواهد شد، سهم سرمایه‌گذاری دولت به تدریج بازپرداخت و صددرد سرمایه به تعاونی تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند اموال منقول و غیرمنقول و وسایل و امکانات خود را به قیمت عادلانه به تشخیص هیئت سه نفره کارشناسی رسمی دادگستری به طور نقد و یا اقساط برای تشکیل و تقویت تعاونی‌ها به آنها بفروشند و یا به آنها اجاره دهند و یا اقدام به عقد اجاره به شرط تملیک نمایند.

ماده ۲۳- تعاونی‌های توزیع مربوط به تأمین کالا و مسکن و سایر نیازمندی‌های روستاییان، عشایر و کارگران و نیز کارکنان دولت از نظر گرفتن سهمیه کالا و حمایت‌های دولتی و بانکی و سایر حمایت‌های مربوط به امور تهیه و توزیع اولویت دارند.

تبصره ۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است کالاهای اساسی و اجناس ضروری و مورد نیاز کارکنان دولت و کارگران کشور را حتی المقدور از طریق تعاونی‌های مصرف مربوط در اختیار آنان قرار دهد.

تبصره ۲- مؤسسات و شرکت‌های دولتی که کالاهای اساسی و اجناس ضروری تولید می‌نمایند باید در اجرای این ماده با وزارت صنعت، معدن و تجارت همکاری نمایند.

تبصره ۳- دستگاه‌های اجرایی مجازند حداکثر پنج نفر از کارکنان خود را با حفظ پست سازمانی و پرداخت حقوق و مزایای آنان در اختیار تعاونی‌های مصرف، مسکن و اعتبار دستگاه خود یا سایر دستگاه‌های اجرایی قرار دهد.

ماده ۲۴- بخش تعاونی در معاملات دولتی، با رعایت قوانین و مقررات مربوط اولویت دارد. چگونگی برخورداری از اولویت‌ها به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌رسد.

ماده ۲۵- در اجرای ماده (۱۸) قانون، دستگاه‌های اجرایی مجازند با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی رأساً به تشخیص بالاترین مقام دستگاه یا مقام مجاز از سوی وی، واحدهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آن را که اموال عمومی است و در اختیار دارند، در اختیار شرکت‌های تعاونی به صورت زیر قرار دهند:

۱- واحدهای مذکور را به صورت حبس موقت یا مادام که تعاونی به صورت قانونی وجود داشته باشد در اختیار تعاونی قرار دهند و تعاونی مالک منافع آن باشد.

۲- در صورتی که واحدهای مذکور کارکنان واجد شرایط داشته باشند در عضویت آن تعاونی اولویت خواهند داشت.

۳- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند طبق قرارداد بابت استهلاک یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه واحد مزبور سالانه مبلغی نقدی و یا کالا دریافت نمایند.

۴- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در واگذاری واحدهای فوق و سایر امکانات، مقرراتی به عنوان شرایط الزامی در رعایت سیاست‌های دولت در قیمت‌گذاری و برنامه ریزی تولید، توزیع و تأمین منافع عمومی، تعیین نمایند.

فصل ششم - نظارت بر بخش تعاونی (۲۱)

ماده ۲۶- به منظور ایفای نقش حاکمیتی دولت در نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات بخش تعاونی، وزارت در نظارت بر تعاونی‌ها از اختیارات زیر برخوردار است:

۱- صدور مجوز تشکیل و ثبت طبق این آیین نامه

- ۲- دریافت و بررسی مدارک مربوط به ادغام، انحلال و تغییر مواد اساسنامه جهت تطبیق آنها با قوانین و مقررات مربوط به تعاونی و صدور تأییدنامه جهت ثبت و یا اعلام کتبی رد با ذکر علت.
- ۳- دریافت و بررسی مدارک مربوط به تصمیمات ارکان اتحادیه های تعاونی و آن دسته از شرکت های تعاونی که وزارت تعیین می کند جهت تطبیق آنها با قوانین و مقررات مربوط و صدور تأییدنامه جهت ثبت آن دسته از تصمیمات که نیاز به ثبت دارد و یا اعلام کتبی رد با ذکر علت.
- ۴- اعزام ناظر جهت حضور در جلسات مجامع عمومی در موارد مقتضی
- ۵- اخذ و بررسی گزارش عملکرد و صورت های مالی در موارد مقتضی و عنداللزوم اعزام بازررس یا حسابرس
- ۶- اخطار کتبی و دستور توقف اجرای تصمیمات خلاف مقررات بخش تعاونی و اصلاح امور
- ۷- درخواست برگزاری مجمع عمومی موضوع تبصره (۳) ماده (۳۳) قانون
- ۸- درخواست تعلیق اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل از مرجع صالح قضایی، موضوع بند (۱۷) ماده ۸ (۶۶) قانون
- ۹- سلب مزایای موضوع بند (۲۹) ماده (۶۶) قانون از شرکت ها و اتحادیه های تعاونی که برخلاف قانون و مقررات بخش تعاونی عمل نموده و یا برخلاف اساسنامه مصوب اقداماتی کرده باشند
- ۱۰- انحلال در چارچوب ماده (۵۴) قانون و این آیین نامه
- ۱۱- شناسایی اشخاص حقیقی یا حقوقی که به هر نحو از نام یا عنوان تعاونی سوء استفاده می کنند و اقدام لازم به منظور جلوگیری از فعالیت آنها
- ۱۲- تذکر در خصوص لزوم تطبیق اساسنامه و آیین نامه های داخلی با قوانین و مقررات مربوط به بخش تعاونی
- ۱۳- نظارت بر امور تعاونی ها، موضوع بند (۲۱) ماده (۶۶) قانون
- تبصره ۱-** نحوه ارائه گزارش های مالی و عملکرد شرکت ها و اتحادیه های تعاونی و حسابرسی آنها مطابق دستورالعملی خواهد بود که وزارت ابلغ می کند
- تبصره ۲-** نظارت بر انتخابات شرکت ها و اتحادیه های تعاونی طبق فصل چهارم این آیین نامه خواهد بود
- ماده ۳۷-** دستگاه های اجرایی در خصوص سلب یا برقراری مجدد مزایای بخش تعاونی مکلف به تبعیت از نظر وزارت خواهند بود
- ماده ۳۸-** در اجرای قانون و این آیین نامه مزایا عبارت است از:
 - ۱- حمایت های قانونی برای تعاونی ها از قبیل تخفیف ها و معافیت های مالیاتی، بیمه ای، گمرکی، قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و (حمایت ها و مشوق های موضوع مواد (۹)، (۱۱) و (۲۹) چهارم (۴۴) قانون اساسی، تسهیلات تکلیفی، وجوه اداره شده، تسهیلات بانکی ویژه تعاونی ها و تسهیلات بانک توسعه تعاون، تسهیلات، تضمین ها و کمکهای صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون و نظایر آن به تشخیص وزارت
 - ۲- تأییدیه های وزارت یا دستگاه های اجرایی برای برخورداری تعاونی از هر نوع امتیاز یا خدمت به عنوان تعاونی، موضوع ماده (۳) قانون
 - ۳- صدور تأییدنامه برای ثبت آن دسته از تصمیمات تعاونی که نیاز به ثبت در مرجع ثبت شرکت ها دارد
 - ۴- کمک به اخذ مجوز فعالیت و عناوین نظیر آن، از دستگاه های ذیربط موضوع فعالیت تعاونی
- ماده ۳۹-** به منظور نظارت بر اتاق های تعاون، وزارت از اختیارات زیر برخوردار است:
 - ۱- بررسی پیشنهادهای مربوط به تشکیل اتاق های تعاون استان ها و شهرستان ها جهت تأیید ضرورت و یا اعلام کتبی رد با ذکر علت، موضوع ماده (۵۷) قانون
 - ۲- بررسی پیشنهادهای مربوط به اساسنامه ها و آیین نامه های اتاق های تعاون جهت تصویب نهایی قانون (وزیر تعاون، موضوع بند «الف» تبصره (۱) ماده (۵۹)
 - ۳- بررسی مدارک مربوط به تشکیل اتاق های تعاون، اساسنامه ها، نام اعضای مجمع نمایندگان، اعضای اتاق ها، هیئت مدیره، هیئت بازرسی، صاحبان امضای مجاز و تغییرات آنها، جهت تطبیق با مقررات و ثبت در وزارت و انتشار موارد ثبت شده در روزنامه رسمی کشور
 - ۴- تعیین یک عضو از هیئت بازرسی هر اتاق تعاون برای انجام وظایف موضوع ماده (۶۳) قانون
 - ۵- اخذ و بررسی گزارش های سالانه، نوبتی و موردی واصل شده از هر یک از بازرسان و هیئت بازرسی هر اتاق تعاون و انجام اقدامات لازم
 - ۶- اخذ و بررسی گزارش عملکرد و صورت های مالی و در صورت لزوم انجام حسابرسی
 - ۷- اخطار توقف عملیات خلاف مقررات و دستور اصلاح آن
 - ۸- اعلام موارد تخلف به مراجع ذی ربط و طرح شکایت در مراجع قضایی
 - ۹- اخطار در خصوص لزوم تطبیق اساسنامه و آیین نامه های داخلی با مقررات مربوط
- تبصره ۱-** نحوه ارائه گزارش های مالی و عملکرد اتاق های تعاون و حسابرسی آنها مطابق

دستورالعمل تبصره (۱) ماده (۳۶) این آیین نامه خواهد بود
تبصره ۲- نظارت بر انتخابات اتاقهای تعاون طبق فصل چهارم این آیین نامه صورت می گیرد

فصل هفتم - سایر مقررات (۳۲)

ماده ۴۰- اشخاص موضوع ماده (۳۸) قانون باید دارای اطلاعات یا تجربه لازم برای تصدی سمت های مربوط باشند. نوع و میزان اطلاعات و تجربه و سطح تحصیلات و مهارت با توجه به نوع، موضوع و مقیاس فعالیت تعاونی مطابق آیین نامه ای است که به پیشنهاد وزارت به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی می رسد.

طرح تشکیل تعاونی

۱- هدف از تشکیل تعاونی

.....
.....

۲- موضوع یا موضوعات فعالیت

.....
.....

۳- ظرفیت فعالیت (تولید و خدمات) برحسب شاخص های متعارف:

* در تعاونیهای اشتغالزای حجم فروش و در تعاونیهای توزیع میزان معاملات با اعضا نیز حتما درج شود.

.....
.....

۴- میزان سرمایه گذاری مورد نیاز

الف - مبلغ سرمایه گذاری ثابت:

- ساختمانها..... ماشین آلات..... تجهیزات وسایر.....

ملاحظات: در صورت اجاره یا روش دیگر، توضیح داده شده و مبلغ مورد نیاز درج شود.....

.....
ب - مبلغ سرمایه در گردش ج - دوره سرمایه در گردش

۵- حوه تأمین سرمایه گذاری مورد نیاز:

- مبلغ سهم آورده مجموع اعضا تا شروع بهره برداری.....

- مبلغ سهم آورده از مجموع سهامداران غیر عضو (در صورتی که تصمیم بر استفاده از چنین شرکایی باشد)

.....

- مبلغ مجموع سهم آورده (سرمایه اولیه تعاونی)

- حداقل میزان سهام مقرر برای هر عضو

- مبلغ هر سهم

* مجموع سهم آورده (سرمایه اولیه تعاونی) نباید از ۱۰ درصد سرمایه گذاری مورد نیاز طرح کمتر باشد. در مواردی که در سایر قوانین و مقررات قانونی نصاب دیگری تعیین شده یا بشود آن نصاب باید رعایت شود

۶- مدت اجرای طرح تا رسیدن به شروع فعالیت

۷- مدت فعالیت پیش بینی شده برای تعاونی

۸- محل اصلی فعالیت

۹- تعداد و مشخصات فرصت های شغلی و شرایط لازم برای تصدی آنها

تعداد کل

عنوان شغل	تعداد هر عنوان	مدرک تحصیلی مورد نیاز	مدرک مهارتی مورد نیاز	حداقل سوابق تجربی مورد نیاز

۱۰- تعداد اعضا و شرایط اختصاصی آنها

* در تعاونی های اشتغالزا، تعداد اعضا باید متناسب با ظرفیت فعالیت و تعداد فرصت های شغلی پیش بینی شده باشد
* در تعاونی های توزیع، تعداد اعضا و ظرفیت فعالیت (خدمات رسانی به اعضا)، باید متناسب باشد
* شرایط اختصاصی: مانند محل سکونت؛ وضع شغلی و اشتغال؛ صلاحیت های فنی، علمی، تجربی؛ وضعیت تأهل و نظایر اینها

تعداد اعضا:

:- شرایط اختصاصی عضویت

.....

.....

.....

۱۱- شرایط اختصاصی هیأت مدیره و مدیرعامل

* مانند مدارک تحصیلی، علمی، مهارتی و تجربی مورد نیاز؛ یا هر ویژگی غیرمالی مؤثر در مدیریت که باید دارا باشند

مشخصات اختصاصی حسب شرایط بند ۱۰

نام و نام خانوادگی	شهر یا روستای محل سکونت	وضع شغلی	آخرین مدرک تحصیلی معتبر	سال مدرک تحصیلی	وضع تاهل	سایر

۱۵- نام و مشخصات نماینده هیئت مؤسس

نام و نام خانوادگی نام پدر..... شماره شناسنامه

محل صدور شماره ملی.....

کدپستی تلفن ثابت..... تلفن همراه

آدرس پستی

آدرس الکترونیکی

..... نمونه امضاء

.....

*****آیین نامه اجرایی قانون بخش تعاونی در جلسه مورخ ۷۱/۵/۱۴ هیات وزیران تصویب،
و اصلاح آن طبق مصوبه شماره ۲۹۴۴۵ هیات وزیران در تاریخ ۲/۱۴ / ۹۲ صورت گرفته است.**

******شماره های ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹ اصلاح
و جایگزین گردیده است.**

*******شماره های ۲۰-۲۱ و ۲۲ در اصلاحیه به مواد آیین نامه اضافه شده است.(فصول پنجم
- ششم و هفتم)**